

Padasjoen kunnan elinvoimaohjelma 2026–2030

Elinvoiman huoneentaulu
Uskomme tulevaisuuteemme
Teemme aitoa yhteistyötä – kun toiset pärjäävät minäkin pärjään
Suositlemme toinen toisiamme
Toivotamme tervetulleeksi uudet ihmiset ja asiat

Sisällysluettelo

1. Johdanto
2. Ohjelman lähtökohdat ja suhde "Muutakin kuin Mummola" -strategiaan
3. Kunnan elinvoiman nykytilasta
4. Elinvoimamissio
5. Strategiset elinvoimatavoitteet ja painopisteet
6. Vetovoima ja Pitovoima
7. Elinvoimaohjelman toimeenpanon periaatteita vuosille 2026 – 2030
8. Toimenpiteet vuosille 2026 ja 2027
9. Resurssit ja rahoitus
10. Kunnan elinvoimatyön organisointi ja palvelut
11. Kumppanuudet ja verkostot
12. Viestintä ja osallisuus
13. Seuranta ja arviointi
14. Ohjelman päivittäminen

1. Johdanto

Padasjoen kunnan elinvoima rakentuu arjen sujuvuudesta, paikallisista vahvuuksista ja kyvystä uudistua rajallisilla resursseilla. Tämä elinvoimaohjelma kokoaa yhteen kunnan elinvoimaa vahvistavat tavoitteet ja toimenpiteet vuosille 2026–2030. Ohjelma toimii

strategian toimeenpanon välineenä, päätöksenteon tukena sekä yhteisenä pelikirjana asukkaille, yrityksille ja yhteistyökumppaneille. Kyse on yhteisestä tahtotilasta ja työvälineestä, jonka avulla luodaan edellytyksiä asumiselle, yrittäjyydelle, työlle ja hyvinvoinnille. Elinvoima rakentuu ihmisistä, yrityksistä, työpaikoista, palveluista ja yhteisöllisyydestä ilman vastakkainasettelua

Elinvoima ymmärretään tässä ohjelmassa laajasti: taloudellisena kestävyyttenä, toimivina palveluina, vetovoimaisena elinympäristönä, yhteisöllisyytenä ja uudistumiskykyisenä paikallisyhteisönä. Elinvoimaohjelmamme yhteennivoo yrittäjyyden ja yrittäjät, kyläyhdistykset ja kylät, vapaa-ajanasumisen, Padasjoen asukkaat sekä paljon muuta sujuvassa arjessa Padasjoella.

2. Ohjelman lähtökohdat ja suhde “Muutakin kuin Mummola” strategiaan

Elinvoimaohjelma perustuu kuntastrategiaan ja tukee sen keskeisiä tavoitteita.

Elinvoimaohjelman lähtökohtina ovat:

- realistinen tilannekuva kunnan kehityksestä
- keskittyminen resurssiemme mukaisiin vaikuttavimpiin toimiin
- kumppanuudet ja yhteinen tekeminen
- pitkäjänteisyys ja seurattavuus

Käytännössä kaikki strategian kärkihankkeet tavoittelevat Padasjoen kunnan elinvoiman ylläpitämistä ja parantamista vaikuttamalla kunnan veto- ja pitovoimaan.

Kärkihankkeet

Vireät kylät yhteisöllisellä Padasjoella

Edistämme ja tuemme kylätoimintaa, vapaa -ajanasukkaiden osallistumista ja mahdollistamme rahoitus - ja hankeosaamisen hyödyntämisen. Integroimme vapaa -ajanasukkaat osaksi Padasjoen yhteisöä.

Työtä ja yrittäjyyttä Padasjoella

Toimimme aktiivisesti yritysten kanssa, edistämme verkostoitumista, kaavoitamme tontteja eri tarkoituksiin ja tuemme nuorten yrittäjyyttä sekä mikroyritysten toimintamahdollisuuksia. Kehitämme vapaa -ajanasukkaiden mahdollisuutta tehdä etätöitä ja yrittää Padasjoella.

Satama eläväksi – Päijänteestä vetovoimaa

Kehitämme satama-alueen saavutettavuutta, palveluita ja virkistyskäyttöä. Tavoitteenamme on parantaa alueen saavutettavuutta sekä monipuolistaa sen palvelutarjontaa kuntalaisille ja vierailijoille. Hyödynnämme sesonkiajan mahdollisuudet monipuolisesti. Toimimme aktiivisesti yhteistyöverkostoissa.

Hyvinvoiva Padasjoki – toimintakykyä kaikille

Edistämme kuntalaisten terveyttä ja liikunnallista elämäntapaa kaikissa elämänvaiheissa. Tarjoamme monipuoliset ja saavutettavat puitteet toimintakyvyn ylläpitämiseen ja kehittämiseen, tukien hyvinvointia pitkäjänteisesti.

15.5.2026

Kärkihankkeet

Padasjoen polku – osaamista yhden katon alla

Toteutamme hankkeen, joka kokoaa lasten ja nuorten oppimisen polun varhaiskasvatuksesta lukioon yhden katon alle. Kehitämme jatkuvasti oppimisympäristöjä, opetuksen sisältöjä ja laadukkaita tukipalveluita yhteiskunnan tarpeista lähtien.

Luonto elämänlaatuna – asumisen ja matkailun vetovoima

Hyödynnämme luonnon puhtautta ja maisemallisia arvoja kaavoituksessa, asumisessa ja matkailun kehittämisessä. Tuemme talousmetsien kestäväää käyttöä ja huolehdimme luonnon monimuotoisuuden ja puhtauden säilymisestä.

Vetovoimainen Taulun risteysalue – uutta yrittäjyyttä ja tilaa

Kehitämme alueen liikennejärjestelyjä. Vahvistamme elinkeinoelämän edellytyksiä ja rakennamme aluetta vetovoimaiseksi kokonaisuudeksi. Uudistamme alueen ilmettä kaavoituksen keinoin. Markkinoimme aluetta aktiivisesti. Kehitämme Taulun aluetta kunnan käyntikorttina.

Näkyvä ja toimiva Padasjoki – kunnan houkuttelevuus

Parannamme keskusta-alueen ilmettä. Edistämme vuokra -asumisen laatua ja mahdollisuuksia. Kehitämme asiakaslähtöistä toimintakulttuuria. Parannamme aktiivisesti päätöksentekokulttuuria ja keskusteluilmapiiiriä. Arvostamme työnantajana osaamista. Huolehdimme terveestä kuntataloudesta.

Padasjoen keskeiset vahvuudet ovat

- Sijainti Päijänteen rannalla ja vahva luontobrändi
- Hyvä elinympäristö ja asumisen laatu
- Vapaa-ajan asumisen suuri merkitys
- Matkailu- ja virkistysmahdollisuudet
- Pienyrittäjäisyys
- Kylien elinvoimaisuus ja tulevaisuuden usko
- Tiivis kuntayhteisö ja suorat yhteydet päätöksentekoon
- lähtökohtaisesti ketterä päätöksenteko

3. Kunnan elinvoiman nykytilasta

3.1 Väestö ja asuminen

Kunnan väestökehitys on pitkällä aikavälillä ollut maltillisesti laskeva ja ikärakenne painottuu ikääntyneeseen väestöön. Samanaikaisesti kunnalla on potentiaalia houkutellessa ainakin uusia asukkaita, etätyöntekijöitä ja vapaa-ajan asukkaita.

Asumisen vahvuuksia ovat väljyyden tunne, luonnonläheisyys ja kohtuullinen hintataso. Kehittämistarpeita on asumisen vaihtoehtojen synnyttämisessä ja sekä sujuvien rakentamiseen liittyvien prosessien kehittäminen eikä vähiten vapaa-ajanasuntojen muuttamisessa pysyvän asumisen mahdollistamisessa. Vuokra-asuminen tulisi olla nykyistä paremmalla tasolla. Asuntojen kunto, isojen asuntojen puute ja asuntojen suuri määrä muodostavat yhtälön, joka pitäisi kyetä ratkaisemaan.

3.2 Yritystoiminta ja työpaikat

Yrityskanta koostuu pääosin pienistä ja mikroyrityksistä. Paikallinen yrittäjäisyys on keskeinen elinvoiman lähde. Työpaikoista merkittävä osa syntyy palveluissa, alkutuotannossa sekä matkailuun ja vapaa-aikaan liittyvissä toiminnoissa.

Haasteina ovat yritysten sukupolvenvaihdokset, työvoiman saatavuus ja uusien yritysten syntyminen.

Jalostettavissa olevan kunnan omistaman raakamaan sijainti, käytettävissä olevien yrittämiseen tarkoitettujen maa-alueiden rajallisuus ja keskusta-alueen taantuminen ovat tunnistettavissa olevia asioita. Kaavoitettavissa olevien maa-alueiden vähäisyys ja myös kaavoitukseen käytettävissä olevat resurssit ovat osaltaan haasteenamme.

3.3 Työllisyys

Työttömien työnhakijoiden osuus on vaihdellut kausittain ja ollut korkeampi talvikausina. Viimeisten kuukausien muutokset ovat olleet myönteisiä - työttömien määrä on vähentynyt. Sesonkiluonteinen työ vaikuttaa kesäajan työmarkkinatilanteeseen vaikkakin muutokset ovat tällöinkin melko vähäisiä.

3.4 Palvelut ja saavutettavuus

Kunnan peruspalvelut muodostavat arjen toimivuuden ytimen. Palvelujen saavutettavuus, toimivat liikenneyhteydet sekä digitaaliset palvelut ovat elinvoiman edellytyksiä.

3.5 Yhteisöllisyys ja paikallinen aktiivisuus

Aktiivinen yhdistystoiminta, vapaaehtoistyö ja epäviralliset verkostot ovat pienen kunnan keskeisiä voimavaroja. Yhteisöllisyys tukee hyvinvointia ja lisää alueen pitovoimaa.

4. Elinvoimamissio

Vuonna 2030 Padasjoen kunta ja ihmiset Padasjoella uskovat tulevaisuuteensa. Olemme yritysmuoniteisiä, yhteisöllisiä ja meillä on luonnonläheinen elinympäristö, jossa arki on sujuvaa ja jossa ihmiset ja yritykset voivat kehittyä ja kasvaa omilla ehdoillaan. Teemme avointa yhteistyötä, jossa 1+1=3

Painopistetoimialat pohjautuvat laajasti ymmärrettynä

- matkailuun
- uusiutuvaan energian
- maaseutuelinkeinoihin (jatkojalostus ja puu)

4.1. Matkailu

Keskeisenä tavoitteena on laajentaa matkailua ympärivuotiseksi. Mainiemi-Kullasvuoren aluetta tulee hyödyntää täysmittaisesti. Olemassa olevat matkailuun liittyvät palvelut tulee tuottaa nykyistä paremmin yhteistyössä yrittäjien kanssa. Myös kylät ovat voimavaranamme uuden luomisessa.

Toimiala tulee ymmärtää laajasti niin, että yhdistämme ja hyödynnämme olemassa olevia palveluja niin matkailukohteisiimme, palvelutuottajiimme kuin majoituspalveluihinkin.

4.2. Uusiutuva energia

Hyödynnämme mahdollisuuksiamme niin maa- ja metsätalouden kuin valtakunnallisen sähkönsiirtoverkonkin osalta. Mahdollistamme aurinko-, bio- ja muun uusituvan energian investoinnit. Vahvistamme Padasjoen profilia ilmastoviisaana kuntana.

4.3 Maaseutuelinkeinot (maa ja metsätalouden monimuotoisuus ja puuhun liittyvän osaamisen jalostaminen)

Maaseutuyrittäjyys on maa- ja metsätalouden lisäksi monialainen kokonaisuus, joka tarkoittaa Padasjoella uudistuvaa yritystoimintaa ja monimuotoista toimeentuloa, mikä pohjautuu paikallisiin vahvuuksiin sekä vesistöjen ja luonnon arvostamiseen. Uutta maaseudun yritystoimintaa pyritään kehittämään esim. matkailun, kulttuurin, vapaa-ajan, elintarvikkeiden jatkojalostamisen, lähiruoan ja palveluyritysten muodossa.

Kunta ja Ladec edesauttavat ja koordinoivat eri toimialojen klusterien syntymistä kannustaen osallistumaan erilaisiin verkostoihin paikallisesti ja maakunnallisesti sekä laajemminkin. Teemme toimialojen yhteistyön näkyväksi toimijoita kuunnellen.

5. Strategiset elinvoimatavoitteet ja painopisteet

1. Vahvistaa paikallista yrittäjyyttä ja työpaikkojen syntyä tukemalla kunnan keinoin yritystoimintaa ja yrittämistä.
2. Meillä uudet työpaikat ovat yhtä tärkeitä kuin nykyisten työpaikkojen säilyttäminen
3. Lisätä kunnan veto- ja pitovoimaa asukkaille, vapaa-ajan asukkaille ja yrityksille

4. Olemme vapaita jakamaan ideoita ilman pelkoa kritiikistä tai torjunnasta. Virheet nähdään oppimisen paikkoina, ei epäonnistumisina. Luovuus, kokeilu ja uteliaisuus ovat sallittuja jopa toivottuja
5. Vahvistaa kestäväää kehitystä ja hyödyntää luontoarvoja kilpailutekijänä
6. Turvata toimiva arki ja peruspalvelut.
7. Syventää yhteisöllisyyttä ja osallisuutta.
8. Lisätä Padasjoen houkuttelevuutta elin-, yrittämis- ja matkailuympäristönä
9. Päätöksentekomme on tavoitteellista ja luottamusta lisäävää.
Luottamushenkilöt ja hyvä läpinäkyvä hallinto toimivat suunnannäyttäjinä

6. Vetovoima ja pitovoima

Vetovoima tarkoittaa kunnan kykyä houkuttaa uusia asukkaita, yrityksiä, työntekijöitä ja kävijöitä. Se rakentuu kiinnostavasta mielikuvasta ja todellisista mahdollisuuksista, jotka vastaavat ihmisten ja yritysten tarpeisiin. Vetovoima vastaa kysymykseen, miksi kunta valitaan vaihtoehtojen joukosta.

Padasjoen vetovoima perustuu puhtaaseen luontoon, vesistöihin, monipuolisiin asumisen mahdollisuuksiin, maaseutumaisen elämäntavan ja modernin työn yhdistämiseen sekä vahvoihin luonnonvaroihin perustuviin elinkeinoin. Vetovoimaa vahvistavat myös aidot matkailukokemukset, paikallisuus, hyvin hoidettu, viihtyisä ja turvallinen elinympäristö.

Pitovoima tarkoittaa kunnan kykyä saada asukkaat, yritykset ja toimijat pysymään, juurtumaan ja sitoutumaan kuntaan. Se syntyy toimivasta arjesta, luottamuksesta, osallisuudesta ja elämänlaadusta. Pitovoima vastaa kysymykseen, miksi kuntaan halutaan jäädä pitkällä aikavälillä.

Pitovoima rakentuu arjen sujuvuudesta, toimivista peruspalveluista, digitaalisista yhteyksistä, kunnan ja yrittäjien välisestä luottamuksesta, osallisuudesta sekä kylien ja vapaa-ajanasukkaiden aktiivisesta roolista kunnan kehittämisessä.

Pienessä kunnassa vetovoima ja pitovoima ovat toisiinsa kytkeytyneitä: vetovoima tuo uusia ihmisiä ja toimijoita, mutta pitovoima ratkaisee, jäävätkö he osaksi kuntaa.

Vetovoiman vahvistamisen konkreettisia keinoja ovat

- kunnan vahvuuksien selkeä tunnistaminen ja johdonmukainen viestintä
- sujuvat ja ennakoitavat lupa- ja asiointikäytännöt
- monipuoliset ja kohtuuhintaiset asumisen vaihtoehdot
- etätöön ja monipaikkaisen asumisen edellytysten tukeminen
- yritysmuonteinen ilmapiiri ja helposti saavutettava yritysneuvonta

Pitovoiman vahvistamisen konkreettisia keinoja ovat

- arjen peruspalvelujen toimivuus ja saavutettavuus
- yhteisöllisyyden, yhdistystoiminnan ja vapaaehtoistyön tukeminen
- asukkaiden aito mahdollisuus osallistua ja vaikuttaa
- elämän eri vaiheiden huomioiminen (lapset, työikäiset, ikääntyneet)
- luottamukseen perustuva, avoin ja kuunteleva kunnan toimintakulttuuri

Aluetieteilijä Timo Aro jakaa kunnan veto ja pitovoimaan liittyvät tekijät kovaan voimaan ja kilpailutekijöiksi sekä pehmeään voimaan ja sen kilpailukykytekijöihin.

Kovat kilpailukykytekijät eli kova voima

- Väestökehitys ja vetovoima
 - Työpaikka ja työllisyyskehitys
 - Yritysperstanta ja -dynamiikka
 - Rakentaminen ja asuntotuotanto
 - Opiskelijoiden määrä, aloituspaikat
 - Julkiset ja yksityiset investoinnit
 - Matkailu- ja tapahtumakävijät
 - Muut kasvuun ja kehitykseen liittyvät kovat tunnusluvut
-
- Mitattavissa ja vertailtavissa

Pehmeät kilpailukykytekijät eli pehmeä voima

- Identiteetti ja samaistuminen
 - Avoin ilmapiiri
 - Yhteisöllisyys, sosiaalinen pääoma
 - Luottamus
 - Arvostus
 - Osallisuus ja vuorovaikutus
 - Mieli- ja maine kuva
 - Koettu elämänlaatu
 - Hyvinvointi ja turvallisuus
 - Viihtyvyys ja tyytyväisyys
 - Mukavuus
-
- Vaikeasti mitattavissa ja vertailtavissa

7. Elinvoimaohjelman toimeenpanon periaatteita vuosille 2026 - 2030

1. Toimeenpannaan ”Muutakin kuin Mummola” visioon tähtäävin kärkihankkeita

1. Kärkihanke: Työtä ja yrittäjyyttä Padasjoella

Kärkihankkeen tavoite on lisätä työpaikkoja ja vahvistaa paikallista yrittäjyyttä hyödyntämällä Padasjoen vahvuuksia, kuten etätyömahdollisuuksia, luontoa ja monipaikkaisuutta. Toimeenpano perustuu aktiiviseen vuoropuheluun yritysten kanssa, säännöllisiin yritystapaamisiin ja verkostoihin sekä valmiin tontti- ja toimitilatarjonnan varmistamiseen, mukaan lukien mahdollisuus tarjota nopeasti käyttöön otettavia teollisuus- ja yritystontteja. Nuorten yrittäjyyttä ja omistajanvaihdoksia tuetaan yhteistyössä kehitysyhtiön ja työvoimapalvelujen kanssa. Vapaa-ajan asukkaiden mahdollisuuksia etätyöhön ja yrittämiseen kehitetään etätyöpisteiden, digitaalisten yhteyksien ja kohdennetun viestinnän avulla.

2. Kärkihanke: Satama eläväksi – Päijänteestä vetovoimaa

Sataman kehittäminen perustuu alueen MasterPlanin vaiheittaiseen toteuttamiseen ja sataman aseman vahvistamiseen Päijänteen ja kansallispuiston porttina. Kunta edistää saavutettavuutta, kaavoitusta ja perusinfrastruktuuria sekä mahdollistaa investointeja ja yritystoimintaa satama-alueella. Toimenpiteitä ovat palveluiden monipuolistaminen, tapahtumatoiminnan tukeminen, virkistys- ja reittiyhteyksien kehittäminen sekä sesonkien parempi hyödyntäminen. Kunta toimii aktiivisesti yhteistyöverkostoissa, tukee markkinointia ja edesauttaa sitä, että satama palvelee sekä kuntalaisia että matkailijoita ympärivuotisemmin.

3. Kärkihanke: Luonto elämänlaatuna – asumisen ja matkailun vetovoima

Luonnon hyödyntäminen vastuullisesti on kärkihankkeen ydin. Kunta ohjaa kaavoitusta ja maankäyttöä niin, että puhdas luonto, vesistöt ja maisemalliset arvot tukevat asumista, etätyötä ja matkailua. Toimeenpanoon kuuluu riittävän ja monipuolisen tonttitarjonnan varmistaminen, luontomatkailun reittien ja palveluiden kehittäminen sekä yhteistyö yrittäjien ja naapurikuntien kanssa. Kunta tukee kestävästä metsien käytöstä, luonnon monimuotoisuuden

säilyttämistä ja vahvistaa Padasjoen asemaa luonnonläheisenä ja rauhallisena elinympäristönä.

4. Kärkihanke: Näkyvä ja toimiva Padasjoki – kunnan houkuttelevuus

Kunnan houkuttelevuus rakentuu toimivasta arjesta, siististä ja viihtyisästä ympäristöstä sekä luottamusta herättävästä toimintakulttuurista. Kärkihanke toteutetaan parantamalla keskusta-alueen ilmettä, mahdollisuuksien mukaan kehittämällä vuokra-asumisen laatua markkinaehtoisesti ja varmistamalla peruspalvelujen toimivuus. Kunta panostaa asiakaslähtöiseen palveluun, avoimeen päätöksentekoon ja hyvään keskusteluilmapiiriin sekä toimii vastuullisena ja osaamista arvostavana työnantajana. Terve kuntatalous luo edellytykset pitkäjänteiselle kehittämiselle.

5. Kärkihanke: Vetovoimainen Taulun risteysalue – uutta yrittäjyyttä ja tilaa

Taulun risteysalueen kehittäminen tähtää uuden yritystoiminnan houkutteluun ja alueen roolin vahvistamiseen kunnan käyntikorttina. Toimenpiteisiin kuuluvat liikennejärjestelyjen ja turvallisuuden parantaminen, alueen kaavoituksellinen uudistaminen, siistin ja näkyvän ympäristöilmeen luominen sekä aktiivinen markkinointi. Kunta varmistaa, että kunnallistekniikka ja tontit ovat nopeasti käyttöön otettavissa sekä tukee yritysten sijoittumista ja laajentumista joustavilla ratkaisuilla.

2. Yrityselämän edellytysten luominen

Kunnan roolina on edesauttaa yrittämisen mahdollisuuksia Padasjoella käytettävissään olevilla keinoilla kaavoituksen, yhteyksien ja esimerkiksi sujuvien luvittamisten osalta.

Toimenpiteitä resurssoidaan valittuihin painopisteisiin poissulkematta yhdenkään työpaikan synnyttämistä.

Teemme tiivistä yhteistyötä yrittäjien ja Padasjoen Yrittäjät ry:n kanssa. Madallamme kunnan käytettävissä olevin keinoin yrittämisen aloittamista sekä teemme työllistämistoimia, jotka tukevat työllistymistä.

Yrittäjyyskasvatuksella on jatkossakin vahva merkityksensä kouluissamme. Yrittäjyyskasvatusta toimeenpannaan laajassa verkostomaisessa toimintamallissa esim. Nuorten yrittäjyys ja talous -ohjelmien, NYT Vuosi yrittäjänä -yritystoiminnan sekä kummiyritystoiminnan muodoissa. Lukion yrittäjyyskasvatuksessa jatkuu mahdollisuuksien mukaan myös kansainväliset yrittäjyyskasvatusprojektit. Lisäksi kouluissa toteutettavaa yrittäjyyskasvatusta tukee esimerkiksi 4H-yrittäjyys.

3. Kylät Padasjoen dynamoina

Kyläyhdistyksien ja kunnan välistä tiivistä yhteistoimintaa jatketaan vakiintuneiden ja kehittyvien toimintamallien mukaisina. Pidämme yhteistyössämme roolimme selkeinä. Kunta tukee ja mahdollisuuksiensa mukaan edesauttaa kaikkien yhdeksän kylän laatimien kyläsuunnitelmien toimeenpanoa. Kyläyhdistykset toiminnallaan integroivat vapaa-ajanasukkaat Padasjoelle ja Padasjoella.

4. Tulevaisuuden asuminen Padasjoella

Olemassa olevien tonttien ja kiinteistöjen saattaminen myyntikuntoon. Kunnan ja yksityisten tonttien kartoitus ja aktivointi. Tonttien selkeä tuotteistus (hinnoittelu, kaavatilanne, rakennusmahdollisuudet). Markkinointimateriaalien (kuvat, esittelyt, tarinat) kehittäminen. Monipuoliset vuokra-asumiskäytökset eri elämäntilanteisiin. Yhteisölliset asumismuodot myös ikääntyville. Vapaa-ajan asukkaiden sujuva polku vakituisiksi asukkaiksi.

8. Toimenpiteet vuosille 2026 ja 2027

Seuraava toimenpide- ja vastuukartta kokoaa elinvoimaohjelman toimeenpanon askelmerkit vuosille 2026 ja 2027. Toimenpiteitä käytetään johtamisen, seurannan ja vuosittaisen talousarviotyön tukena.

1. Yritysyhteistyön vahvistaminen

- Otetaan käyttöön säännöllinen yrityskierros (kunnan johto ja viranhaltijat, 20–30 yritystä vuodessa)
- luodaan yrittäjien, yrittäjäjärjestön ja kunnan vuoropuhelun sekä yhteisen tekemisen toimintamalli systematisoimalla yrittäjien ja kunnan välisen yhteisen tekeminen (esimerkkeinä yrittäjäyhdistyksen ja kunnan kanssakäyminen ja yrittäjätapaamiset kunnan koordinoimana aluksi kahdeksan kertaa vuodessa yhdessä Padasjoen Yrittäjien ja Ladecin kanssa)
- Perustetaan Padasjoen yritysfoorumi (1-2 tapaamista vuodessa)
- Toteutetaan elinvoimakysely
- Nimetään vähintään noin 10 työntekijän yritysille vastuuyhteyshenkilö kunnasta

- Toteutetaan vuosittainen yritystytyväisyyskysely ja laaditaan toimenpidesuunnitelma muutostarpeista osana elinvoimaohjelman vuosittaista arviointia
- Tehdään yhteistyötä sataman matkailuinfossa yrittäjien kanssa myytävien tuotteiden osalta

2. Yrityspalvelujen kehittäminen

- Lisätään yritysneuvonnan (Ladec, kunta) tunnettuisuutta nykyistä paremmalla ja tunnistettavammalla läsnäollen Padasjoella
- Hyväksytään ja allekirjoitetaan palvelulupaus Padasjoen Yrittäjät ry:n ja kunnan välillä
- Otetaan käyttöön CRM-työkalu yritysasioiden hallintaan
- Kehitetään mahdollisimman nopea yrityksen perustamisen palvelupolku
- veneilylinjan opinnot ja Salpausselkä Geopark osana yrittäjyyden edistämistä (vuokraveneen kuljettajan pätevyys ja yritystoiminta mm. kohdeopastus)

3. Keskustan kehittämishankkeen läpivienti

- Hankkeen tavoitteena on keskustan elävöittäminen ja muutostoimien tarpeet sekä niiden toimeenpano. Esimerkkinä tyhjät kiinteistöt asumispop up tai yhteiskäyttöön - Yhteiseen tekemiseen kutsutaan niin yrittäjiä kuin kyläyhdistyksiäkin.
- Tilannekuvan muodostaminen olemassa olevista liiketiloista, yrittäjien tarpeista ja kunnan toiminnoista (Taulun alueelta kohti keskustaa) ja niiden parempi yhteensovittaminen.

4. Matkailun hankkeiden toimeenpano

- Toimeenpannaan Laivarannan MasterPlan -suunnitelmaa käytettävissä olevien resurssien mukaisena. Investointipäätökset tehdään osana talousarvion hyväksymistä.
- Kehitetään kulttuurihistoriallista Mainiemen saha-alueita ja tehdään alueesta vetovoimainen kohde kuntalaisille, vapaa-ajanasukkaille ja yrittäjille.

5. Kyläyhdistysten ja kunnan välisen yhteistyön edelleen kehittäminen.

- Tavoitteena vuonna 2025 laadittujen kyläsuunnitelmien toimeenpanon mahdollistuminen sekä vakiintuneen roolitetun toimintamallin edelleen jalostaminen

6. Yrittäjyyskasvatus osana koululaistemme opintoja

- Yrittäjyyskasvatusta toimeenpannaan laajassa verkostomaisessa toimintamallissa esim. Nuorten yrittäjyys ja talous -ohjelmien, NYT Vuosi yrittäjänä -yritystoiminnan sekä kummiyritystoiminnan muodoissa. Veneilylinjan opintoihin lisätään yrittäjyyden ja liiketalouden opintoja. Lukion yrittäjyyskasvatuksessa jatkuu mahdollisuuksien mukaan myös kansainväliset yrittäjyyskasvatusprojektit.

7. Taulun risteysalueen mahdollisuuksien hyödyntäminen aloittamalla yleisilmeen siistimisestä ja viitoituksen parantamisesta sekä mahdollisesta maanhankinnasta

8. Metsä- ja luonnonvaratalouden aktivointi ja verkostoitumisen edistäminen

9. Valokuituverkon hyödyntäminen nykyistä paremmin -

Selvistystyö valokuituverkon osalta saatetaan loppuun, jonka jälkeen tehdään verkkoon liittyvät strategisen tason päätökset

10. Sijoittumisen ja investointien edistäminen

- Laaditaan tontti- ja toimitilapankki verkkoon
- hankitaan jalostettavissa olevaa maata
- Priorisoidaan yritystonttien kaavoitus
- Rakennetaan invest-in Padasjoki -konsepti

11. Matkailuyrittäjyyden vahvistaminen

- Käynnistetään Päijänteen ja Padasjoen tuotteistaminen, nykyiset matkailu ja luontokohteet.
- Tehdään yhteistyötä Etelä-Päijänteen kuntien kanssa.
- Kehitetään ympärivuotisia matkailupalveluja

- Edistetään matkailuyritysten verkostoitumista ja yhteismarkkinointia (matkailutyöpajat = matkailuesitteet ja kartat)
- Sataman ja Päijänteen kansallispuiston saavutettavuus ja tunnettuus

12. Vapaa-ajan asukkaiden ostovoiman hyödyntäminen

- Kartoitetaan vapaa-ajan asukkaiden palvelutarpeet (*elinvoimakysely*)
- Luodaan edellytyksiä sesonkia vahvistaville ja pidentäville palveluille
- Luodaan toimintamalli vapaa-ajan asukkaiden tavoittamiseen

13. Työllisyys ja osaaminen

- Vakiinnutetaan ja vahvistetaan yhteistyötä työllisyysalueen kanssa
- Tuetaan yrittäjyyskasvatusta
- Systemaattinen vuoropuhelu työllisyyden ja elinvoiman kesken (yhteinen crm-palvelu)

14. Markkinointi ja kuntakuva

- Rakennetaan selkeä elinvoimatarina (elinvoimakyselyn tulosten kautta)
- haetaan kumppanuuksia yrittäjien ja vapaa-ajanasukkaiden kanssa esim. viestinnässä
- Sahan alue vielä aktiivisempaan tapahtumakäyttöön, etsitään yhteistyökumppaneita myös Padasjoen ulkopuolelta
- yrittäjätarinat – yhteistyössä Padasjoen yrittäjät, kunta ja paikallislehtemme Padasjoen Sanomat - lisätään tietoa paikallisista toimijoista ja palveluista
- Lisätään näkyvyyttä tapahtumien kautta

9. Resurssit ja rahoitus

Elinvoimaohjelman toteutus perustuu realistiseen resurssien käyttöön ja olemassa olevien rakenteiden vahvistamiseen. Kunta toimii edellytysten luojana varmistaen toimenpiteiden lainsäädännöllisen oikeellisuuden.

Keskeiset resurssiperiaatteet:

- elinvoimatyö kytketään tiiviisti vuosittaiseen talousarvioon
- toteutuksessa hyödynnetään hankerahoitusta (EU, valtio, alueelliset ohjelmat)

- kunta (elinvoimapalvelut yhteistyössä LADEC Oy:n kanssa) toimii keskeisenä toteutuskanavana toimivaltansa puitteissa
- painopiste on rahallisten resurssien lisäksi henkilöstön ajankäytössä ja osaamisessa

10. Kunnan elinvoimatyön organisointi ja palvelut

Elinvoiman kehittäminen on koko kunnan yhteinen tehtävä, jota johdetaan poikkihallinnollisesti.

Keskeiset periaatteet:

- kunnanjohto vastaa strategisesta ohjauksesta osallistuen myös käytännön toimeenpanoon
- kunta (elinvoima- ja yrityspalvelut yhteistyössä LADEC Oy:n kanssa) vastaa operatiivisesta toteutuksesta ja hankkeista
- elinvoimatyö linkittyy kaavoitukseen, kiinteistöihin, hyvinvointiin ja viestintään
- luottamushenkilöt saavat säännöllisen tilannekuvan ohjelman etenemisestä

Toimenpiteet:

Kuntaan perustetaan kunnan elinvoimatyötä tukemaan monijäseninen toimielin.

Yritysten neuvonta- ja kehittämispalvelut

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy tarjoaa Padasjoen kunnassa kattavia yritysneuvonta- ja kehittämispalveluja yhteistyössä kunnan kanssa. Palveluiden tavoitteena on vahvistaa alueen yritystoimintaa, lisätä elinvoimaa ja edistää uusien yritysten syntymistä.

Aloittaville yrittäjille tarjotaan maksutonta perustamisneuvontaa, jossa tuetaan liikeidean kehittämistä, liiketoimintasuunnitelman laatimista ja rahoitusratkaisujen kartoittamista. Neuvomme ja sparraamme yrityksiä ja yrittäjiä sukupolven- ja omistajanvaihdoksissa sekä yrityskaupoissa, niin myynnissä kuin ostamisessakin.

Toimiville yrityksille LADEC tarjoaa sparrausta liiketoiminnan kehittämiseen, kuten myynnin ja markkinoinnin tehostamiseen sekä tuotteiden ja palveluiden uudistamiseen. Yrityksiä tuetaan myös rahoitusmahdollisuuksien tunnistamisessa ja hakemisessa eri tilanteissa.

Lisäksi yrityksiä autetaan verkostoitumaan ja löytämään yhteistyökumppaneita sekä kotimaassa että kansainvälisesti. LADEC järjestää myös koulutuksia, infotilaisuuksia ja tapahtumia, jotka tukevat yrittäjien osaamisen kehittämistä ja kasvua.

Padasjoella palvelut toteutetaan paikallisesti, ja kuntayhteyshenkilönä toimii Pasi Kangas, joka varmistaa sujuvan yhteistyön kunnan ja LADECin välillä.

Sijoittumispalvelut

Lahden Seudun Kehitys LADEC Oy tarjoaa Padasjoen kunnassa monipuolisia sijoittumispalveluja yhteistyössä kunnan kanssa. Palveluiden tavoitteena on houkutella alueelle uusia yritysinvestointeja, vahvistaa elinkeinoelämän kasvua ja lisätä Padasjoen vetovoimaa yritysten sijoittumispaikkana. Yrityksille tarjotaan maksutonta ja luottamuksellista tukea sijoittumisprosessin kaikissa vaiheissa. Palveluihin kuuluvat sopivien tontti- ja toimitilaratkaisujen etsiminen, alueellisen tiedon tarjoaminen sekä lupaprosessien sujuvoittaminen. LADEC tukee investointien suunnittelua, rahoituksen kartoittamista sekä verkottaa yrityksiä paikallisiin toimijoihin. Palvelut toteutetaan tiiviissä yhteistyössä Padasjoen kunnan kanssa, varmistaen sujuva ja tehokas sijoittuminen alueelle.

11. Kumppanuudet ja verkostot

Kunta ei kehitä elinvoimaa yksin. Keskeisiä kumppaneita ovat:

- paikalliset yritykset ja yrittäjäjärjestö
- asukkaat
- vapaa-ajan asukkaat
- yhdistykset ja kolmas sektori
- naapurikunnat ja alueelliset kehitystoimijat (esim. Ladec, LahtiRegion, te-alue)
- maaseututoimijat ja mhy
- Matkailu- ja yritysverkostot

Kumppanuudet perustuvat luottamukseen, roolitukseen ja yhteisiin sekä yhteisesti asetettuihin tavoitteisiin.

12. Viestintä ja osallisuus

Elinvoimaohjelma on aktiivinen ja vuorovaikutteinen asiakirja.

Viestinnän tavoitteet:

- tehdä elinvoimapainopisteet näkyviksi ja ymmärrettäviksi
- tukea kunnan vetovoimaa ja positiivista kuntakuvaa
- varmistaa avoin tiedonkulku päätöksenteosta ja toimenpiteistä

Osallisuutta vahvistetaan:

- yritys- ja asukastilaisuuksilla
- vapaa-ajan asukkaille kohdennetulla viestinnällä
- digitaalisilla palautekanavilla

13. Seuranta ja arviointi

Elinvoimaohjelman toteutumista seurataan systemaattisesti valituilla mittareilla, jotka kuvaavat kehitystä talouden, väestön, yritystoiminnan ja arjen toimivuuden näkökulmista. Seurannan tarkoituksena on tuottaa päätöksenteon kannalta olennaista tietoa ja mahdollistaa ajoissa tehtävät korjaavat toimenpiteet. Esimerkkejä mittareista voisivat olla:

- Väestön ja asumisen mittareita voisivat olla
 - väkiluvun kokonaiskehitys (Tilastokeskus)
 - nettomuutto ja muuttovoitto/-tappio
 - vapaa-ajan asuntojen määrä ja muutos
- Yritystoimintaa ja työpaikkojen muutoksia seurattaisiin
 - toimivien yritysten lukumäärällä
 - perustettujen ja lopettaneiden yritysten määrällä
- Työllisyyden kehitys
 - työttömyysaste ja työttömien määrä
 - pitkäaikaistyöttömien osuus
- Vetovoimaan ja matkailuun liittyvillä tunnusluvuilla esim. osallistujamäärillä
- Arjen toimivuus ja osallisuus mitataan asukas- ja yritys-kyselyillä sekä osallistumistilaisuuksien ja niihin osallistuvien määrä

14. Ohjelman päivittäminen

Elinvoimaohjelma on elävä asiakirja, jota päivitetään toimintaympäristön muutosten ja seurantatiedon perusteella.

- Elinvoimaohjelman ajantasaisuus varmistetaan kytkemällä se kunnan strategiatyöhön ja taloussuunnitteluun. Ohjelman toteutuminen arvioidaan ja käytännön toimenpiteet linjataan vuosittain osana strategista johtamista. Tämä tapahtuu ohjelman hyväksymisen jälkeen ensimmäisen kerran vuoden 2028 talousarvion laatimisprosessin osana ja yhteydessä
- laajempi päivitys tehdään valtuustokausittain

- painopisteitä, toimenpiteitä ja mittareita voidaan tarvittaessa tarkentaa kesken ohjelmakauden

Ohjelman laatimisessa on hyödynnetty tekoälyä